

Motion till riksdagen 2021/22:78

av Björn Söder och Sven-Olof Sällström (båda SD)

Valobservatörer i valet 2022

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bjuda in ODIHR att valobservera de allmänna valen 2022 och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att föreslå att ODIHR inför de allmänna valen 2022 granskar svenska medier, särskilt public service, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I de allmänna valen 2018 sände OSSE:s kontor för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter ODIHR två korttidsobservatörer till Sverige. De granskade dels kampanjfinansiering, dels valproceduren. I den slutrapport som publicerades den 21 november 2018 rekommenderades åtgärder för att öka insynen i kampanjfinansieringen och garantera röstsekretessen.

Undertecknade har tillsammans genomfört mer än 15 internationella valobservationer inom ramen för riksdagens OSSE-delegation och vi har dessutom stor erfarenhet av det parlamentariska arbetet inom OSSE:s parlamentariska församling.

Vi hyser mycket stort förtroende för ODIHR och dess experter som genom otaliga lång- och korttidsobservationer skaffat sig världsunik kompetens att utvärdera olika aspekter av val och valsystem. Dit hör bland annat att granska att inte offentliga medel och resurser används för att gynna någon part i valet. Ett annat vanligt granskningsområde är medielandskapet där man bl a granskar om det är ensidigt eller pluralistiskt och om någon part gynnas eller missgynnas. Man granskar också om det finns direkta eller indirekta band mellan olika mediekkanaler och parter som deltar i valet.

Förutom den direkta valrapporteringen och debattprogram kan granskningen omfatta nyhetsrapporteringen men också rena nöjesprogram och annan journalistik som kan påverka valet. Granskningen kan pågå i upp till ett halvår innan valet.

Särskilt fokus läggs ofta på public service och medier som finansieras eller ägs genom offentliga medel. I Sverige återfinns där idag både SVT och SR men också delvis TV4.

I Sverige har vi en situation där väldigt många nu hävdar att svensk public service med både SVT och SR är partisk. Det påstås att valbevakningen, valrapporteringen, den dagliga nyhetsrapporteringen och nyhetsvärdering men också nöjesprogram, kultur och barnprogram är ensidiga och subjektiva. Man hävdar vidare att ledning, styrning, rekrytering och programutbud är ensidigt och gynnar ensidigt en sida av det politiska spektrumet. Vi delar denna kritik mot svensk public service.

Vi föreslår därför att Sveriges regering inför de allmänna valen 2022 bjuder in ODIHR för att genomföra valobservation. Vi föreslår att regeringen i sina kontakter med ODIHR betonar vikten av att utvärdera det svenska medielandskapet med särskilt fokus på public service.

Vi är övertygade om att ODIHR har den expertis och den kompetens som krävs för att utvärdera och rekommendera åtgärder för att säkerställa demokratiska och rättvisa val.

Sverige tar den 1 januari 2021 över ordförandeskapet i OSSE. Vi anser att det är ett bra tillfälle att lyfta fram Sverige som ett demokratiskt föredöme och i det ingår också att kunna rannsaka sig själva och vara öppen för kritik mot vårt eget system.

Björn Söder (SD)

Sven-Olof Sällström (SD)